

مقاله

کار و سرمایه فرهنگی ایرانیان

نگاهی به پیام‌های نوروزی مقام معظم رهبری

دکتر اکبر حمیدی - مدرس دانشگاه

مقدمه

ملت ایران ملتی سرافراز و هوشمند و سربلند است. علت تامه آن بهره‌گیری و اطاعت از ولی فقیه آگاه مدیر و مدبری است که در نظام فکری آنان وجود دارد. تا زمانی که پشتیبان این اندیشه باشیم، آسیب جدی به کشور وارد نمی‌شود و کشور به سرمنزل مقصود خواهد رسید. این تدبیر سبب شده است که ما در طول نوزده سال گذشته از پیام‌های مقام معظم رهبری بهره‌مند شویم. به یقین هر انسان، سازمان و نهادی که توانسته باشد این پیام‌ها را به درستی به کار گیرد، برنده این میدان شده است. به روال گذشته، مقام معظم رهبری نوروز امسال هم پیام جامعی ارائه دادند که در عین کوتاهی، نتیجه سال‌ها تلاش ملت و مسئولان ایرانی بود که به حمد الهی، با توفیق ملت و پیروزی در مقابل چالش‌هایی قرین بود که دشمنان ایران اسلامی به وجود آورده بودند.

کلیدواژه‌ها: تولید ملی، ترویج دانش، سرمایه فرهنگی، مقام معظم رهبری، پیام‌های نوروزی

ویژگی‌های پیام‌های نوروزی

اصولاً پیام‌های مقام معظم رهبری در ایام نوروز دارای ویژگی‌های عامی بدین شرح است:

• این پیام‌ها معمولاً حامل یک اندیشه محوری و راهبردی کلان هستند که می‌توانند در زمره راهبردها، سیاست‌ها و دستورالعمل اجرایی ملت‌های بزرگ جهان به ویژه کشورهای اسلامی قرار گیرند تا به هویت واقعی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی خود دست یابند و به سوی تعالی آن در خدمت واقعی به بشریت گام بردارند.

• در این پیام‌ها یک محور به عنوان محور اصلی تلقی می‌شود و ابعاد دیگر مقوم آن هستند. به عبارت دیگر، نگاهی نظام‌مند بر آنها حاکم است که تأثیرات متغیرهای مستقل بر آن محور مد نظر قرار گرفته است. برای مثال، امسال که سال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی نام گذاری شده، محصور اصلی و مهم‌ترین چالش، چالش اقتصادی است. اما این منوط به مصرف کالاهای ایرانی به عنوان یک فرهنگ عمومی است و در واقع، اجتماعیات و امور فرهنگی بر این امر بسیار اثرگذار خواهند بود.

• نکته سوم در این رابطه بعد «فرهنگ عمومی» این پیام‌هاست. معمولاً رهبر معظم انقلاب مهم‌ترین مخاطب خود را مردم می‌دانند و در پیام‌هایی که ارائه می‌کنند، سهم مردم را مهم‌تر از سایرین، از جمله دولت و مسئولان، می‌دانند. این به واسطه آن است که رهبری بیشتر می‌خواهند این موضوع در اذهان تثبیت شود. به فرهنگ عمومی جامعه بپیوندند و برای آینده ذخیره شود. در واقع ارزش‌های انقلاب اسلامی در اذهان مردم متمرکز شود تا عمیق‌تر بدان بیندیشند و عمل کنند.

دستگاه‌های فرهنگی در مقابل پیام‌های نوروزی مقام معظم رهبری به مراتب کارهای بیشتر و در عین حال عمیق‌تر و حساس‌تری دارند. زیرا آنها باید به تثبیت ارزش‌های اسلامی در اذهان مردم بیندیشند و راهبردها و راهکارهای شفاف‌تری را ارائه کنند. از این منظر وجه غالب وظیفه مسئولان دستگاه‌های

فرهنگی کشور در قبال پیام‌های نوروزی مقام معظم رهبری، ترویج و تعمیق ارزش‌های اسلامی و زدودن زنگارها از ارزش‌های اجتماعی است. به عبارت دیگر، دستگاه‌های فرهنگی هم باید جنبه سلبی و فرهنگی ارزش‌ها را در نظر بگیرند و با منهیات و منفیات مبارزه کنند و هم جنبه ایجابی آنها را مدنظر قرار دهند و به ترویج و تعمیق ارزش‌های محوری سال اقدام کنند. با توجه به ویژگی‌های ذکر شده و بدون هیچ توضیحی، صرفاً توجه شما را به عنوان‌های پیام‌های نوروزی مقام معظم رهبری در طول هیجده سال اخیر جلب می‌کنیم.

جدول عنوان‌ها به خوبی نشان می‌دهد که مسائل اجتماعی - اقتصادی عمده‌ترین مسائل جامعه ما هستند که انتظار می‌رفته است مسئولان طی این سال‌ها بدان پرداخته باشند. هفت مورد ماهیت اقتصادی، پنج مورد ماهیت اجتماعی، چهار مورد ماهیت دینی و سه مورد نیز ماهیت سیاسی داشته است. اگر مسائل اقتصادی - اجتماعی را در مجموع محاسبه کنیم، چیزی در حدود ۶۳ درصد موارد را در بر می‌گیرند. بر این مبنا می‌توان دو نکته را در نظر گرفت:

نکته اول اینکه رویکرد اصلی ایشان رویکردی توسعه‌گراست و به همین سبب هم ایشان الگوی پیشرفت ایرانی - اسلامی را مطرح کردند.

نکته دوم اینکه مبانی دینی این رویکرد در اولویت قرار دارد و با نگرش توسعه‌گرای غربی کاملاً متفاوت است. این همان چیزی است که دائماً در بیانات ایشان بدان اشارت رفته است. توضیح آنکه باید بدانیم در تمامی زمینه‌ها، اسلام نیاز ما را برطرف می‌کند و نیاز چندانی به نظریه‌های غیر خودی و انسان‌گرایانه دنیای غرب نداریم. اگر در متون اسلامی جست‌وجو کنیم، مؤلفه‌ها و شاخصه‌های اصلی این رویکرد را به خوبی می‌یابیم (در شماره ۵۴ «رشد آموزش علوم اجتماعی» به این مؤلفه‌ها پرداخته شده است) و آنگاه قضاوت خواهیم کرد که مبانی اندیشه‌ای توسعه در دیدگاه دینی و دیدگاه غربی کاملاً متفاوت و حتی متضاد با یکدیگرند. از این منظر چنین

ردیف	سال	عنوان سال	محور سال
۱	۱۳۷۳	وجدان کاری، انضباط اجتماعی	اجتماعی - اقتصادی
۲	۱۳۷۴	انضباط اقتصادی و مالی	اقتصادی
۳	۱۳۷۵	کار سازنده	اجتماعی - اقتصادی
۴	۱۳۷۶	صرفه جویی	اقتصادی
۵	۱۳۷۷	پرهیز از اسراف و رعایت صرفه جویی	اقتصادی - دینی
۶	۱۳۷۸	امام خمینی (ره)	سیاسی - دینی
۷	۱۳۷۹	امیرالمؤمنین حضرت علی (ع)	دینی - سیاسی
۸	۱۳۸۰	رفتار علوی	دینی - اجتماعی
۹	۱۳۸۱	عزت و افتخار حسینی (ع)	دینی - اجتماعی
۱۰	۱۳۸۲	نهیضت خدمت گذاری	اجتماعی
۱۱	۱۳۸۳	پاسخ گویی سه قوه به ملت ایران	سیاسی - اجتماعی
۱۲	۱۳۸۴	همبستگی و مشارکت عمومی	اجتماعی - سیاسی
۱۳	۱۳۸۵	پیامبر اعظم (ص)	دینی - سیاسی
۱۴	۱۳۸۶	اتحاد ملی و انسجام اسلامی	سیاسی - اجتماعی
۱۵	۱۳۸۷	نوآوری و شکوفایی	اقتصادی - اجتماعی
۱۶	۱۳۸۸	اصلاح الگوی مصرف	اقتصادی
۱۷	۱۳۸۹	همت مضاعف، کار مضاعف	اجتماعی - اقتصادی
۱۸	۱۳۹۰	جهاد اقتصادی	اقتصادی
۱۹	۱۳۹۱	تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی	اقتصادی

جدول عنوان‌های پیام‌های نوروزی مقام معظم رهبری از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۹۱

می‌توان برداشت کرد که نگرش مقام معظم رهبری نگرشی نظام‌مند (سیستمی) و توسعه‌گرا با مبانی دینی است که دارای «زیرنظام»‌هایی^۱ عمدتاً فرهنگی است. این زیرنظام‌ها بر محور اصلی نظام بسیار تأثیرگذارند. بنابراین، نگرش ایشان گرچه ماهیتی اقتصادی دارد، اما با نگاه دینی و فرهنگی قابل تبیین است.

چرا تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی الف) شرایط ویژه جهانی

عامل اول شرایط ویژه جهانی و ترفندها و توطئه‌هایی است

با پیش فرض فوق در حیطه فرهنگ و آموزش و پرورش،

که صحنه گردانان دنیای استکبار رقم می‌زنند. در ایران نیز شرایط اقتصادی پیچیده است و این مسائل مشاهده می‌شود: تلاطم بازارهای جهانی؛ پدیدار شدن انتظارات تورمی و رفتارهای موج‌گونه در بازارهای دارایی؛ مداخله قابل توجه در بازارهای طلا و ارز، آثار اجرای فاز نخست قانون هدفمندسازی یارانه‌ها؛ تأثیر تحولات و سیاست‌های اقتصاد کلان بر بازارهای مالی؛ تأثیر عوامل غیراقتصادی مؤثر بر تلاطم بازارهای طلا و ارز و بازنگری در سیاست‌های ارزی؛ بهبود وضعیت تولید و ارتقای شاخص‌های رفاهی؛ مساعدت به اقشار نیازمند در تأمین مسکن؛ ایجاد فضای نامساعد کسب و کار که به سبب آن، برخی از تولیدکنندگان به سفته بازی و بازار طلا و ارز روی آوردند. رهبر انقلاب اسلامی با توجه به تسلط بر شرایط و مشاوره با کارشناسان بسیار مورد اعتماد و کاملاً متخصص و افراد مطلع و آگاه، شرایط اقتصادی و نیاز کشور را به گونه‌ای بسیار تخصصی و عالمانه تشخیص دادند و امسال را نامگذاری کردند. مقام معظم رهبری در پیام امسال فرمودند: «ما امسال سال دیگری را در پیش داریم که به امید خدا و با توکل بر پروردگار، باز ملت ایران با فعالیت خود، با تلاش خود، با هوشمندی خود در این سال خواهد توانست پیشرفت‌های زیادی را برای خود به ارمغان بیاورد. به تشخیص من، طبق گزارش‌ها و مشاوره با افراد مطلع و آگاه، به این نتیجه می‌رسیم که عرصه چالش مهم در همین سال جاری - که این سال، امروز و از این ساعت شروع می‌شود - عرصه اقتصادی است. جهاد اقتصادی چیزی نیست که تمام شدنی باشد. مجاهدت اقتصادی، حضور جهادگونه در عرصه‌های اقتصادی، برای ملت ایران یک ضرورت است.

من امسال تقسیم می‌کنم مسائل مربوط به جهاد اقتصادی را. یک بخش مهم از مسائل اقتصادی بر می‌گردد به مسئله تولید داخلی. اگر به توفیق الهی و با اراده و عزم راسخ ملت و با تلاش مسئولان، ما بتوانیم مسئله تولید داخلی را، آن چنان که شایسته آن است، رونق ببخشیم و پیش ببریم، بدون تردید بخش عمده‌ای از تلاش‌های دشمن ناکام خواهد ماند. پس بخش مهمی از جهاد اقتصادی، مسئله تولید ملی است. اگر ملت ایران با همت خود، با عزم خود، با آگاهی و هوشمندی خود، با همراهی و کمک مسئولان، با برنامه ریزی درست بتواند مشکل تولید داخلی را حل کند و در این میدان پیش برود، بدون تردید بر چالش‌هایی که دشمن آن را فراهم کرده است، غلبه کامل و جدی پیدا خواهد کرد. بنابراین مسئله تولید ملی، مسئله مهمی است.»

یعنی چالش ما با دنیای غرب و استکبار چالش اقتصادی است و باید با جهاد اقتصادی این تهدید را به فرصت تبدیل کرد.

ب هدفمند کردن یارانه‌ها

عامل دوم طرح هدفمند کردن یارانه هاست که در سال گذشته فاز اول آن با شجاعت و درایت دولت خدمت گزار و مسئولان نظام به اجرا درآمد اما طبیعت هدفمند کردن یارانه‌ها در همه کشورهای چنین است که تورم، گرانی، بی‌کاری و در یک کلام آسیب‌های اقتصادی فراوانی ایجاد می‌کند. چه بسا اجرای آن در برخی از کشورهای موجب سقوط دولت شود. اما اگر به درستی و با منطق علمی و درایت و بصیرت دینی به اجرا درآید، هر چند در گام‌های نخست همان عارضه‌ها را خواهد داشت ولی در نهایت جامعه و دولت را به هدف عدالت اقتصادی بسیار نزدیک‌تر می‌سازد.

در مرحله دوم، با کار دقیق و کارشناسانه واقعی و علمی، باید به ارزیابی اجرای طرح پرداخت تا با شناخت دقیق آسیب‌های موجود و به ویژه آفات اجتماعی تولید، بتوان آن را با موفقیت بیشتری اجرا کرد. در مرحله اول شاید به دلیل کمبود زمان، کار علمی و کارشناسانه دقیقی صورت نگرفته باشد اما به هر حال این طرح به اجرا درآمد و در روند خود توانست مسائل و مشکلات را بازنمایی کند. اکنون نوبت آن است که با اجرای دقیق‌تر و منطبق با قانون، از آسیب‌های احتمالی بعدی پیش‌گیری کرد.

اما یکی از آفات موجود اجتماعی که ریشه آن، میراث دوران طاغوت و دوران ظلمانی گذشته است، دل بستگی برخی از افراد به تولیدات بیگانه است. شاید دلیل آن هم این بوده است که ما یا تولید داخلی نداشتیم یا تولیداتمان کیفیت چندانی نداشته و غیر قابل مصرف بوده‌اند؛ اما امروز این گونه نیست. امروز تولیدات داخلی، تولیدات مرغوب و مطلوبی محسوب می‌شوند.

در عین حال، عده‌ای نیز از وجود فلان نشان خارجی روی لباسشان خوششان می‌آید یا دوست دارند روی خوراکی‌شان مارک خارجی باشد. این بیماری را باید علاج کرد. این کار در واقع واریز کردن سرمایه ملی ما به جیب خارجی‌هاست که طبیعتاً به ضرر تولیدکننده داخلی اوست.

ترک این عادت بد تنها با جهاد اقتصادی و تولید داخلی میسر می‌شود. روشن است که کالای داخلی نیز باید قدرت رقابت با کالاهای مشابه خارجی را داشته باشد تا بتواند در بازار و اقتصاد کشور دوام بیاورد. مقام معظم رهبری می‌فرمایند: «کالای ساخت داخل بایستی قانع‌کننده باشد. بایستی دوامش، استحکامش، مرغوبیتش جوری باشد که مشتری را قانع کند. این هر دو در کنار هم، یک کار لازم و واجبی است.»

ایشان در جایی دیگر «فرمود: رحم‌الله امرا عمل عملا فاتقنه» رحمت خدا بر آن انسانی که کاری را انجام بدهد و آن را متقن انجام بدهد؛ درست انجام بدهد. این آینده نگری است، غیر از امروز. شما امروز ببینید در دنیا کمپانی‌هایی هستند صد

یکی از آفات
موجود اجتماعی
که ریشه آن،
میراث دوران
طاغوت و دوران
ظلمانی گذشته
است، دل بستگی
برخی از افراد به
تولیدات بیگانه
است. شاید دلیل
آن هم این بوده
است که ما یا تولید
داخلی نداشتیم
یا تولیداتمان
کیفیت چندانی
نداشته و غیر قابل
مصرف بوده‌اند؛
اما امروز این گونه
نیست. امروزه
تولیدات داخلی،
تولیدات مرغوب و
مطلوبی محسوب
می‌شوند

سرمایه‌داران و ثروتمندان می‌باید سرمایه‌های خود را در داخل کشور به کار گیرند. به تولیدکنندگان و به خلاقیت‌ها و ابتکارات آنها اطمینان کنند و سرمایه خود را در راه ارتقای کیفیت به کار گیرند. آنگاه خواهند توانست سود سرشاری نیز نصیب خود کنند و در کنار آن باعث پیشرفت و تعالی جامعه شوند. این نگاه می‌تواند به کاستن آسیب‌های اجتماعی بسیار کمک کند

سال است اینها دارند کار می‌کنند، صد و پنجاه سال است دارند کار می‌کنند و محصولاتشان در دنیا فروش می‌رود. اسم اینها کافی است که جنس را تو بازار رایج کند؛ به خاطر اینکه درست کار کردند، خوب کار کردند، مشتری مطمئن است به اینها. شما می‌گویید که ما سفارش کنیم به مردم که تولیدات داخلی را مصرف کنند. من که خب چند سال است دارم سفارش می‌کنم، بنده که بارها گفته‌ام. منتها این با شعار درست نمی‌شود. خب، بله یک مقداری مردم حالا یک اعتمادی بکنند، یک اعتنایی بکنند به حرف ما. این یک بخشی از قضیه است. یک بخش دیگر هم مربوط به کیفیت است. خب کیفیت را باید بالا برد؛ کیفیت‌ها را باید بالا برد» (بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور).

آفات اجتماعی تولید

در هدفمند کردن یارانه‌ها باید آفات اجتماعی تولید مدنظر قرار گیرد. اکنون متوجه می‌شویم که نقش تولیدکننده داخلی تا چه حد اهمیت دارد. اگر تولیدکننده تسهیلات مورد نیاز خود را نداشته باشد، نمی‌تواند با رقیب رقابت کند و به شکست می‌خورد. بدیهی است که همه تولیدکنندگان به حمایت دولت و ملت نیاز دارند؛ هر کدام به یک شکل. دولت با ایجاد تسهیلات سازمان دهی شده و معقول و ملت با حمایت و خرید کالا و شکل دادن اصناف و تشکلهای مردمی، به عبارت دیگر، حمایت از تولیدکننده باید به عزم ملی تبدیل شود تا این عادت ناپسند، یعنی گرایش به کالاهای خارجی، کم رنگ شود. البته نه اینکه باب مراودات بازرگانی با خارج از کشور بسته شود بلکه لازم است رقابتی عادلانه در تولیدات و تجارت کالا به وجود آید.

مقام معظم رهبری به برخی از مسئولان می‌گویند: «اگر فلسفه شما، منطق شما برای افزایش واردات و تسهیل واردات ساخته‌های صنعتی این است که می‌گویید کیفیت مصنوعات داخلی باید بالا برود، خب فشار را روی این بخش بگذارید. سیاست‌هایی وجود دارد که می‌شود وادار کرد، مجبور کرد تولیدکننده داخلی را به اینکه کیفیت را ارتقا بدهد. بدترین گزینه برای بالا بردن کیفیت داخلی این است که ما راه را برای مصنوعات خارجی باز کنیم؛ این بدترین گزینه است. گزینه‌های بهتری وجود دارد برای اینکه ما کیفیت را بالا ببریم.»

حمایت از کار و سرمایه ایرانی

اما برای حمایت از کار و سرمایه ایرانی نیز راهی طولانی در پیش داریم. نخست آن که سرمایه‌داران و ثروتمندان می‌باید سرمایه‌های خود را در داخل کشور به کار گیرند. به تولیدکنندگان و به خلاقیت‌ها و ابتکارات آنها اطمینان کنند و سرمایه خود را در راه ارتقای کیفیت به کار گیرند. آنگاه خواهند

توانست سود سرشاری نیز نصیب خود کنند و در کنار آن باعث پیشرفت و تعالی جامعه شوند. این نگاه می‌تواند به کاستن آسیب‌های اجتماعی ناشی از بیکاری بسیار کمک کند. در این زمینه مقام رهبری می‌فرمایند: «سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی در کشور عمومیت پیدا کند. امروز ثروتمندان زیادی در کشور ما هستند که برخوردار از ثروت‌اند. این ثروت را می‌توانند در سرمایه‌گذاری‌های سودمند و افتخارآفرین به کار بزنند؛ هم برای خودشان سود دارد، هم برای مردم سود دارد و هم مایه رضای خدا می‌شود. سرمایه‌گذاری ثروتمندان در کارهایی که به تولید کشور و به افزایش محصول در درون کشور - با بهره دهی بالا - منتهی می‌شود، یک عبادت و یک ثواب است. این راه باز است. می‌توانند سرمایه‌گذاری کنند، تولید ثروت کنند. مدیریت کشور هم مراقبت کند که همه طبقات برخوردار بشوند و طبقات ضعیف هم بتوانند از فرصت‌ها استفاده کنند تا از ضعف خارج بشوند. همه توانایی پیدا کنند.»

همچنین ایشان در پیام نوروزی امسال می‌گویند: «ما باید بتوانیم از کار کارگر ایرانی حمایت کنیم، از سرمایه‌سرمایه‌دار ایرانی حمایت کنیم، و این فقط با تقویت تولید ملی امکان‌پذیر خواهد شد. سهم دولت در این کار، پشتیبانی از تولیدات داخلی صنعتی و کشاورزی است. سهم سرمایه‌داران و کارگران، تقویت چرخه تولید و اتقان در کار تولید است و سهم مردم - که به نظر من از همه اینها مهم‌تر است - مصرف تولیدات داخلی است. ما باید عادت کنیم، برای خودمان فرهنگ کنیم، برای خودمان یک فریضه بدانیم که هر کالایی که مشابه داخلی آن وجود دارد و تولید داخلی متوجه به آن است، آن کالا را از تولید داخلی مصرف کنیم و از مصرف تولیدات خارجی به جد پرهیز کنیم.»

ترویج دانش و پژوهش ایرانی

در دستیابی به پیشرفت و حمایت از تولید و سرمایه ایرانی، بی‌شک زمینه‌های علمی و پژوهشی باید جدی گرفته شوند. در صحبت‌های مقام معظم رهبری در پیام نوروزی، اشارات متعددی به پیشرفت‌های علمی کشور شده است. این پیشرفت‌ها سطح دانش و معرفت جامعه را افزایش خواهند داد. برای همه قابل تصور است که نداشتن پیشرفت علمی چه آسیب‌هایی را در همه عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به کشور وارد می‌آورد.

اما مقصود از علم، علم نافع، هدایتگر و توانمندساز است که می‌تواند به پیشرفت حقیقی و واقعی منتهی شود. وقتی چنین شود، طبعاً مردم مثل یک آینه حقیقت را به نمایش می‌گذارند. آنچه در جامعه به خصوص در آموزش و پرورش و آموزش عالی بیش از اینها باید مورد تأکید قرار گیرد، پژوهش و «مدیریت دانش» است. متأسفانه هنوز پژوهش در کشور ما به درستی

جایگاه خود را نیافته است. به ویژه در حوزه آموزش و پرورش این امر نمود بیشتری دارد و هر گاه که از پژوهش صحبت می‌شود، نوعی سطحی‌نگری در آن دیده می‌شود که نمی‌تواند نتایج خوبی به بار آورد. امید بسیار می‌رود که با توجه به «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» - که به توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری از طریق چهار راهکار هم چون «تدوین نظام جامع حمایت از پژوهشگران آموزش و پرورش» و هم چنین «استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود برای گسترش فرهنگ تفکر و پژوهش بین مدیران و مربیان» (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، فصل ششم: ۳۱) پرداخته است - این امر موجب تولید دانش بومی در میان معلمان و مسئولان آموزش و پرورش شود و سرمایه فرهنگی کشور را ارتقا دهد.

فرهنگ عمومی و جلب سرمایه‌های فرهنگی

به منظور جلب سرمایه‌های فرهنگی باید کوشید که از فرهنگ عمومی و فرهنگ اقوام و ملل متفاوت استفاده بسیاری کرد. در فرهنگ ما ارزش‌ها و اصولی وجود دارند که می‌تواند عامل بهروزی، نشاط و موفقیت باشند. اگر این اصول و ارزش‌ها به درستی شناسانده شوند، ظرفیت‌های جدیدی کشف خواهند شد که مانع از حرص و طمع و آز مستکبران می‌شوند. با به کارگیری چنین ظرفیت‌هایی می‌توانیم بی‌نیاز از دشمنان و به‌طور مستقل به تولید علم و اندیشه، متناسب با ویژگی‌های اقوام گوناگون بپردازیم. این امر ظرفیت‌های مهمی ایجاد می‌کند که به امیدواری سرمایه‌گذاران در بستر علم، اندیشه و فرهنگ منتهی می‌شود.

اصولاً سرمایه‌گذاری در بستر فرهنگ دیربازده است اما اگر این ظرفیت‌های قومی و تمدنی شناخته شوند، زمان کوتاه‌تری صرف می‌شود و در نتیجه، تمایل سرمایه‌گذار ایرانی به سرمایه‌گذاری در بستر فرهنگ افزایش می‌یابد. این موضوع در آموزش و پرورش نیز بسیار اهمیت دارد. سنت دیرینه ما آن بوده است که مردم در حوزه آموزش و پرورش خود دست به اقدام بزنند. مردم ما بنیادهایی را تأسیس می‌کرده‌اند که گاه شهرت جهانی می‌یافت و از درون آن بزرگانی شکل می‌گرفتند که تحول عظیمی در بستر جامعه و فرهنگ آن ایجاد می‌کردند.

سرمایه ایرانی بیشترین اثرگذاری را در طول زمان و در محور فرهنگ داشته و آن را ماندگار ساخته است. از این منظر می‌توان چنین پنداشت که تولید ملی در بستر دانش از پایین‌ترین سطوح تا عالی‌ترین مدارج باید به رویکرد اصلی کشور در حوزه آموزش و فرهنگ تبدیل شود و حمایت از کار معلمان و مربیان، اندیشمندان حوزه آموزش و پرورش، مدیران و مسئولان آموزش و پرورش، به سبب فداکاری‌ها و

روحیه جهادی که در آنها نهفته و موجب پیشرفت واقعی و سریع کشور می‌شود، جزو باور قلبی همه جامعه و ملاک عمل مسئولان قرار گیرد. با این پیش‌فرض‌ها، خود مردم و مشارکت آنها پیش‌نیاز اصلی این پیشرفت و برون‌رفت از فشارهای عظیمی است که دشمنان انقلاب در قالب‌های گوناگون نرم‌افزاری بر ما تحمیل می‌کنند. در اینجا دو نکته مهم قابل ذکر است:

ترویج تبلیغات عالمانه

ترویج فرهنگ به تبلیغ عالمانه و آگاهانه نیاز دارد. در غیر این صورت در همان حوزه و محدوده باقی می‌ماند و دچار سکون خواهد شد. تبلیغات غلط نیز فرهنگ را از درون می‌پوساند و موجب فروپاشی و از هم گسستگی نظام فرهنگی می‌شود. در واقع نظام ناموزونی را شکل خواهد داد که هر روز یک سلسله مسئله و مشکل پیچیده ایجاد می‌کند. اینها همه در اثر شکل‌گیری تبلیغات غلط اتفاق می‌افتد. از این روی کار دستگاه‌های تبلیغ هم چون صداوسیما حساسیتی مضاعف می‌یابد. باید در این حوزه دقت بیشتری مبذول دارند و از تولیدات تبلیغی و کار و سرمایه ایرانی به‌طور جدی حمایت کنند. عدم پخش و حمایت از تبلیغاتی که با فرهنگ ایرانی سازگاری و انطباق ندارد، خود باعث خواهد شد که سرمایه ایرانی و سرمایه‌گذار ایرانی بستری بیابد که بتواند بین اندیشه و توان ایرانی رقابت ایجاد کند. روشن است آنکه فرهنگ ایرانی را بهتر بشناسد و از موقعیت‌ها بهتر بتواند استفاده کند، برنده این رقابت خواهد بود.

سرمایه‌گذاری در تولیدات تبلیغی

آخرین نکته اینکه ادوات و ابزارهای تبلیغاتی ما هم باید ایرانی - اسلامی شوند و دیگر عروسک‌هایی چون باربی روی کیف مدرسه دختران ما شکل نگیرد. تأکید می‌کنم ما به قدری در هنر ایرانی - اسلامی ظرفیت‌های زیبانشناختی داریم که اگر آنها را به کار ببریم، دنیای استکبار در حوزه تبلیغات فلج می‌شود. ما باید با اندیشه عمیق و نه با سطحی‌نگری به تولید ادوات و بسته‌های تبلیغاتی ویژه‌ای بپردازیم که مقوم فرهنگ ما باشند. خدا را شکر که این زمینه در فرهنگ ایرانی - اسلامی موجود است.

در پایان تأکید می‌کنیم که در آموزش و پرورش، عمل به پیام نوروزی مقام معظم رهبری، تحقق عملی و هوشمندانه اسناد ملی آموزش و پرورش هم چون سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است.

پی‌نوشت

۱. Subsystem

به منظور جلب سرمایه‌های فرهنگی باید کوشید که از فرهنگ عمومی و فرهنگ اقوام و ملل متفاوت استفاده بسیاری کرد. در فرهنگ ما ارزش‌ها و اصولی وجود دارند که می‌تواند عامل بهروزی، نشاط و موفقیت باشند. اگر این اصول و ارزش‌ها به درستی شناسانده شوند، ظرفیت‌های جدیدی کشف خواهند شد که مانع از حرص و طمع و آز مستکبران می‌شوند